

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сапун Л.В.

Розробка конкурентоспроможності національної економіки стає особливо актуальною в наш час, оскільки проблеми конкурентоспроможності набувають в умовах глобалізації пріоритетного характеру. Бути конкурентоспроможним в усіх сферах означає бути глобально орієнтованими, ефективними і прагматичними. Розвиток глобалізаційних процесів тісно пов'язаний із загостренням конкурентної боротьби за контроль над природними ресурсами та інформаційним простором шляхом використання новітніх технологій.

Досягнення конкурентоспроможності залежить від багатьох чинників, а саме від довгостроковості політики в сфері підготовки висококваліфікованих кадрів; прискореного розвитку інформаційних, комунікаційних, біо- і нанотехнологій; інноваційної політики; зростання обсягів інвестицій у наукову, освітню та соціальну сфери, розвиток творчого потенціалу людини, підтримки розвитку малого й середнього бізнесу. Також позитивний вплив може здійснити ліквідація низькотехнологічних підприємств, зниження рівня безробіття, розвиток нових сегментів бізнесу тощо.

Процеси економічної глобалізації ініціюють не тільки структурну перебудову економічного розвитку країни, змінюючи композицію конкурентоспроможних і неконкурентоспроможних секторів економіки, а й кардинально коригують структуру і потреби міжнародного ринку праці.

На початку ХХІ ст., в умовах глобалізації, особливої уваги на ринку праці заслуговують такі проблеми як продовження структурних змін в економіці, скорочення зайнятості в сільському господарстві, гірничій і текстильній індустрії, в громадському секторі, зростаюче значення неформального сектора зайнятості; різкі зміни у професійній структурі робочої сили зумовлені підвищенням кваліфікаційного рівня працюючих; низький рівень стабільності робочої сили і безпеки праці; збільшення неповної зайнятості, розширення структури і тривалості безробіття; зростання поляризації на ринках праці.

Розглядаючи всі аспекти, можна відмітити, що провідною проблемою є проблема зайнятості, яка в свою чергу може стати

найбільшим викликом для людських вимірів глобальних змін. Окрім цього не менш вагомим є проблема якості та конкурентоспроможності робочої сили, яка часто не відповідає сучасним вимогам економіки.

Аналізуючи картину сьогодення, можна з упевненістю сказати, що в Україні відбувається значне зниження активності суб'єктів господарювання у інноваційній сфері. Насамперед, це викликано відсутністю власних коштів та державної підтримки інноваційного бізнесу, високими кредитними ставками, недосконалим законодавством, недостатнім інформаційним забезпеченням тощо. Наявність такого переліку негативних факторів стримує розробку та впровадження інноваційних товарів, робіт та послуг, і, як наслідок, гальмує перехід до інноваційного розвитку країни.

Очевидно, що основними шляхами підвищення конкурентоспроможності національної економіки є наступні:

- ефективна координація та співпраця між транснаціональними корпораціями (ТНК) та країнами, в яких здійснюється їхня діяльність;
- орієнтація державної політики на консолідацію суб'єктів економічних відносин в межах країни, а також стимулювання виходу корпорацій на світовий ринок;
- моніторинг та визначення урядом критичної межі, за якою збільшення прибутковості окремих суб'єктів всередині країни починає погіршувати умови роботи інших;
- відстеження та передбачення з боку урядів загроз, які виникають внаслідок підвищення відкритості економіко-правового середовища, а також запровадження важелів, які дозволяють зменшувати негативні для економіки наслідки;
- посилення уваги до механізмів інноваційно-промислової політики, покликаних забезпечувати конкурентоспроможність в стратегічній перспективі;
- поширення політики сприяння розвитку "людського капіталу".

Шлях України для досягнення міжнародної конкурентоспроможності й світових стандартів є досить складним і тривалим. Але проведення реформ в економічній, політичній та соціальній сферах, що є особливо актуальними для України, забезпечення її адекватної участі в процесах глобалізації та міжнародної конкуренції сприятиме її швидкому перевтіленню.